

Na vzhodnem vojnem pozorišču se še ni izvojevala odločilna bitka. Portugalska se postavi na stran zaveznikov; mobilizacija ukazana.

BOGINTSKI BORBI NA POLJSKEM SI PRILAŠČAJO NEMCI IN RUSI ZMAGE. — POROČILA SO PIČLA. — NA ZAPADNEM VOJNEM POZORIŠČU NI POROČATI NIČ NOVEGA. — ANGLEŽI OBSTRELUJEJO Z BOJNIH LADIJ MESTA ZEEBRUGGE IN HEYST. — POLOŽAJ V RUSKO-POLJSKI V NEMŠKI LUČI. — NEMŠKA BOMBA SE RAZPOČILA PRED AMERIKANSKIM POSLANIŠTVOM V VARŠAVI. — AVSTRIJCI NAZANJAJO, DA SO PORAZILI RUSE V RUSKO-POLJSKI.

Odločitev na poljskem bojišču še ni padla.

London, Anglija, 24. nov. — Vsak čas je pričakovati odločilnih novic s poljskega bojišča. Odločilna zmaga na nemški strani bode velikega pomena za zimsko kampanjo na zapadu in vzhodu. Iz Petrograda naznanjajo, da je položaj za Ruse ugoden.

Tako Rusi kakor Nemci si prisvajajo zmage. Poročevalci parizkega "Matina" je brzojavil, da Nemci bežijo, medtem ko so v Petrogradu oficijelno naznanili, da se Nemci umirajo. V Berlinu povdarjajo, da do odločitve še ni prišlo.

Na zapadnem vojnem pozorišču.

Na s snegom pokritih bojiščih v Belgiji in Franciji je položaj neizpremenjen. Naznanja se kot novico, da obstreljujejo angleške bojne ladje mesta Zeebrugge in Heyst. Več tovornih krogel padlo je na hotel, v katerem se je nastanil nemški glavni stan. Nemški topovi ne morejo doseči angleških ladij.

Iz Haag naznanjajo, da je železniška zveza z Antwerpen prekinjena, in da je za nekaj dni v Belgiji ustavljen ves železniški promet.

Portugalska za zaveznike.

Najvažnejši dogodek zadnjega časa je, da je portugalski kongres sklenil, da se Portugalska postavi na stran zaveznikov, in če potrebno, da poseže aktivno vmes v evropsko vojno. Vojnemu ministru je bilo naloženo, naj odredi delno mobilizacijo.

Rusko poročilo.

London, Anglija, 25. nov. — Petrograjski poročevalec ruske agenture je poslal sledeče oficijelno rusko poročilo, ki je bilo izdano v Petrogradu:

"Bitka pri Loču se nadaljuje. Na eni točki je ruska komanica napadla armado umikajoče se sovražne pehote, ter ji zadela občutne izgube. Pri tem smo zaplenili več tisoč topov.

"Na bojni črti Čenstohov-Krakovo se je obrnila bojna linija na našo stran. V nedeljo smo ujeli nad 6,000 sovražnikov. Sovražnikov naskok se je popolnoma ponesrečil."

Generalni štab ruske armade je izdal o položaju v Kavkazu sledeče poročilo:

"V pokrajini Tohoruk reke v ruski Armenski se je večkrat nadaljevala bitka. V smeri Erzerum smo pognali Turke nazaj, ter prisilili vso armado, da se je umaknila. Naše čete umikajočega sovražnika sledujejo."

Francosko poročilo.

Pariz, Francija, 24. nov. — Sledeči oficijelni komunikacijski bil izdan danes zvečer: "Danes se ni zgodilo nič posebnega. Na fronti je artiljerija v akciji. V Argonih je podvel sovražnik nekoliko napadov, ki so se ponesrečili."

Nemško poročilo.

Berlin, Nemčija, 24. nov., 3:25 popoldne. — Danes izdano oficijelno poročilo nemškega glavnega stana se glasi: "Angleške bojne ladje so včeraj zopet prišle na belgijsko obrežje, ter so bombardirale Lombaertzyde in Zeebrugge. Te čete so malo trpele pod obstreljevanjem, pač pa je bilo več belgijskih vaščanov ubitih in ranjenih. Položaj na zapadni fronti je neizpremenjen. Na vzhodu se bitka še ni odločila. Vzhodni Pruski držijo naše čete na severovzhodu mazurskih jezer svoje postojanke.

Na severnem Poljskem se je vršilo že več hudih bitk, toda do odločitve ni prišlo. Na jugu Poljske se je nehala bitka pri Čenstohov. Na našem južnem krilu, severovzhodno od Krakova, so naši napadi uspešni.

Oficijelno rusko poročilo, da sta bila ujeta generala Liebert in Tannewitz je neresnično. General von Liebert se našel začasno v Berlinu, in general von Tannewitz je na čelu svojih čet."

Nemška bomba pred ameriškim poslaništvom.

Washington, D. C., 24. nov. — Bomba z nekega nemškega letalnega stroja je padla danes zjutraj pred poslopjem ameriškega poslanstva v Varšavi, se razpočila, in pri nastali eksploziji je pobilo šipe na konzulatu. Ranjen ni bil nihče v poslopu, toda na ulici se nahajajoče osebe so bile usmrčene ali ranjene. Med temi ni nobenega Amerikanca.

POLOŽAJ V RUSKO-POLJSKI PO NEMŠKIH OPISIH.

Berlin, Nemčija, preko Haag in Londona, 24. nov. — Časopisi prinašajo relativno kratke komentarje o prihodu ruskega ojačenja v bitki na Poljskem. Priznava se, da znajo Rusi o pravem času dobiti pomoč, kakor se je to zgodilo tudi pri Varšavi.

Vojaški kritik lista "Tageblatt" major Morath pravi, da je bilo to pričakovati, ker so ostale močne čete v trdnjavi Visla kot posadka, ko so Rusi nastopili svoj prihod. Te čete bodo sedaj rešile bitko.

Letin glavnega stana nič ne naznanja, kje so posegle sveže ruske čete v ogenj, smatra pa se, da se je to zgodilo najbrže med Kutno in Vislo, kamor so se po prejšnjih poročilih pri Vlazvleku poražene čete umaknile.

LEVO KRILLO NEMŠKE ARMADE NI OGRUŽENO.

V svojem poročilu meni major Morath gorovo se pod utisom naj-novejših poročil, da se ruski umik severno od Visle najbrže ne bode ustavljal sedaj od Visle pred Novi Georgijevsk. Ta vojna sila ni več nevarna za levo krilo nemške gl. armade v pokrajini severno od Loča.

Nasproti nji stoječa ruska armada ni mogla izvesti svojega umika na črti Varšava-Ivangorod, ampak je bila prisiljena do bitke pri Loču.

RUSKA BOJNA ČRTA BILA PRESTAVLJENA.

Ruska fronta je morala zaviti proti severozapadu, mesto proti zapadu, njene enote so bile stisnjene, in njena zveza v boku je bila — (tukaj manjka brzojavki zadnja beseda. Op. ured.) Ugodnejšega položaja si Nemci in Avstrijci za bodočo zmago ne morejo želeči, ako sovražnik ne dobi premočnega ojačenja.

Osmo in deveta armada pod poveljstvom generala von Hindenburga je dobila nove poveljnike v osebi generalov Francois in Mackensena. General von Koch je prevzel poveljstvo prvega armadnega zbora.

NA ZAPADNEM BOJIŠČU.

Na zapadni fronti je vse zamrznjeno, in od zavzetja Dixmunde se ni zgodilo nič važnega.

Vojaški kritiki opazujejo z neka ko bojaznijo vpliv mraza na armado. Major Morath pa misli, da bodo zima dobra zaveznica Nemčije, ker so se nemške čete že leta in leta vezbale za vojno pozimi, in so dobro opremljene proti mrazu. Francozi iz južnih krajev ter kolonijalne čete pa bodo vsled mraza hudo trpele.

ŠKODOVI MOŽNARJI SO STRAH RUSOV.

London, Anglija, 24. nov. — Avstrijski generalni štab je izdal sledeče uradno poročilo:

"V Rusko-Poljski dosedaj še ni prišlo do odločitve. Z našimi napadi vzhodno od Čenstohova in severovzhodno od Krakovega nadaljujejo.

Pri zavzetju Pilice v Rusko-Poljski, 33 milj severozapadno od Krakovega so zajele naše čete 2400

Rusov. Ogenj naše težke artiljerije je jako uspešen. Ustavili smo ruske prodirajoče čete, ki so prekoračile spodnji tok reke Dunajec.

Splošni položaj je zahteval, da smo morali pustiti nekaj karpatskih prelazov v sovražnikovih rokah.

Posadka trdnjave Przemysl je podzvela izpad, in vrgla Ruse na zapadu in jugozapadu nazaj. Sovražnik se nahaja izven strelne daljave naših topov, pred katerimi ima velik strah.

NEMCI ZATRUJEJO, DA JIM NI ZA MIR.

Berlin, Nemčija, preko Londona, 24. nov. — "Koelnische Zeitung" piše, da spadajo govorice, da bi Nemci radi sklenili mir, v kraljestvo bajk in "sfero višje politične bedarije". List zatrjuje, da niti na vzhodu niti na zapadu položaj za Nemce ni ugoden. Vojaške operacije Nemcev se obnesejo na vseh bojiščih. Nemčiji torej ni treba sliiti, da bi sklenila mir.

ANGLEŠKI USPEHI NA MORJU

London, Anglija, 24. nov. — Nasprotujoča poročila o usodi nemškega torpednega rušilca "S-24" so prišla sem. Rušilec je zadel v Baltičkem morju nedaleč od Falsterbo, Švedska, s parnikom "Anglodane" skupaj. Neko poročilo pravi, da sta dve nemški torpedovki poizkusili rušilec privleči na Švedsko, kjer pa o tem nič ne vedo, in neko drugo poročilo trdi, da se je na mestu potopil.

London, Anglija, 24. nov. — Tajnik admiralitete naznanja, da je na severni obali Škotske neka angleška stražarska ladja potopila nemški podvodni čoln "U-18". Z angleške križarke "Garry" so rešili tri častnike in 23 mož posadke.

ANGLEŽI ZASEDLI OTOK HERM.

London, Anglija, 24. nov. — Angleži so zasedli otok Herm, nedaleč od obrežja Guernsey v kanalu, da preprečijo eventualno zasedanje po Nemcih.

NEMCI SE PRIPRAVLJAJO NA NAPAD ANGLIJE.

London, Anglija, 24. nov. — "Times" poročajo iz Flandern, da so Nemci pripravili v belgijskem kanalu veliko število motornih čolnov, ki so opremljeni z brzostrelnimi topovi.

ČASNIKARSKI POROČEVALCI V STRELSKI ČRTI.

Pariz, Francija, 24. nov. — Havasovi agenturi poročajo, da se je 16 francoskih poročevalcev odzvalo povabilu višjega francoskega štabnega častnika, naj si ogledajo strelske jarke na zapadnem bojišču. Kakor naznanjajo sedaj poročevalci, so francoski in nemški strelski jarki tako blizu drug drugemu, da se morejo ljudje pogovarjati. Ponekodi je razdalja tako majhna, da si morejo vojaki, nemški in francoski, menjati časopise (?). Jarki so šest čevljev široki, ter do štiri čevlje globoki. Kakor hitro se pokaže na tej ali oni strani glava, padejo takoj od povsodi prestreli. V jarkih se tudi ne manjka raznovrstne komoditete za vojake.

NADALJNE ARETACIJE RUDARJEV V BUTTE.

Okrajni pravdnik zahteva aretacijo vseh onih delavcev, ki so se udeležili nasilnega izгона.

Butte, Mont., 24. nov. — Izgona neljubih jim delavcev obtoženi Michael McDonald, Joseph Bradley, Joseph Shannon in John Foley dobijo najbrže več tovaršev. Okrajni pravdnik J. J. McCaffre je naznanil, da bode vložil jutri pred distriktnim sodiščem podrobnejše informacije o odvedenju in deportaciji članov Western Federation of Miners, katere je izgnal takozvani "pravosodni odsek" Butte Mine Workers' unije.

McCaffre pravi, da bode zahteval aretacijo vsakega člana Butte Mine Workers' pravosodnega odseka, ki se je udeležil pohoda v rudnik in deportacije delavcev. Kakor zatrjuje, je vsak posamezni ravno toliko kriv, kot McDonald ali Bradley. Nadalje bode aretovan vsak znani delavec, katerega so videli 13. junija v Miners' Union dvorani, ki je bila takrat napadena.

MORILEC FRANK VLOŽIL PRITOŽBO.

Washington, D. C., 24. nov. — Odvetniki radi umora tovarniške delavke Mary Phagan na smrt obsojenega Leo M. Franka bodo zahtevali obnovitev kazenskega postopanja pred vrhovnim sodiščem, češ, da se je zgodila neka pomota. Enkrat je bil tak predlog že stavljen, toda sodnik Lamar ga je zavrnil kot neutemeljenega.

100.000 AMERIKANČEV SE ŽELI VOJSKOVATI.

Ottawa, Ont., Canada, 24. nov. — Canadski vojni minister general-major Hughes je naznanil danes, da se je zgledalo do sedaj že 100 tisoč Amerikancev v Združenih državah, ki bi se radi vojskovali na strani zaveznikov. Med iz Canade poslanim vojaštvom se nahaja tudi več Amerikancev.

AVTOMOBILSKA NESREČA IZ MAJHNEGA VZROKA.

Terre Haute, Ind., 24. nov. — Ko je poleg njega v avtomobilu sedela Mrs. Parks ponudila svojemu 17 let staremu sinu kosček sladkorja, je sin izgubil kontrolo nad vozom, da se je zeletel v neko ograjo. Mrs. Parks je zadobila pri tem težke notranje poškodbe in ji je zlomilo desno roko. Njen soprog ima dve zlomljeni rebri. Sin je odšel z lažjimi poškodbami.

PREDSEDNIK WILSON IN ŠTRAJK V COLO.

Washington, D. C., 24. nov. — Predsednik Wilson se ne strinja s predlogom American Federation of Labor, naj se postavi za coloradske premogovnike zveznega upravitelja. Tej želji bi sicer rad ustregel, toda obveščen je bil, da to ne bi bilo postavno.

SAMOUR PIVOVARJA.

St. Louis, Mo., 24. nov. — P. H. Nolan, ustanovitelj več pivovarn v New Yorku, Pittsburghu, Milwaukee in St. Louis se je včeraj zvečer ustrelil. Proti njemu so uvedli njegovi upniki bankerotno postopanje, in je najbrže vsled tega izvršil samour.

18 ŽRTEV KATASTROFE NA PACIFIŠKI OBALI.

43 LJUDI JE BILO MOGOČE REŠITI. — NATANŽNEGA ŠTEVILA POGREŠANIH OSEB NE BODE MOGOČE DOKNATI. — PARNIK JE VRGLO NA PEČINE.

San Francisco, Cal., 24. nov. — Danes se je posrečilo rešiti 45 oseb s ponesrečenega lesenega parnika "Hanalei", ki ga je vrglo včeraj na pečine devet milj severno od Golden Gate, ter ga razbilo.

Pri Bolinas, vzhodno od usodnih pečih, je voda vrgla na suho osemnajst trupelj. Koliko ljudi je postalo žrtev te katastrofe, bode pač težko natančno dognati. Seznam potnikov navaja 28 ljudi in 26 mož posadke, da pa to število ni pravilno, je razvideti iz tega, ker je znano že sedaj 61 imen ponesrečenih in rešenih, torej sedem več, kakor jih je v seznamu.

Parnik "Hanalei" je bila majhna ladja v obsegu 660 ton. Vsi ponesrečeni so Californci. Rešence so prepeljali v Bolinas, Cal.

Bolinas, Cal., 24. nov. — Ob desetih danes dopoldne so pripeljali sem 43 preživelih in 15 mrtvih s razbitega parnika "Hanalei". Tri-deset so jih dobili z rešilnimi vrvmi na suho, trinajst drugih je prešel carinska ladja "McEnulloch".

Po pehah brezuspešnih poizkusih rešilnega možstva z Golden Gate, spravili posadko na Duxbury pečinah naslednjega parnika "Hanalei" na suho, so valovi parnik razdejali. Okoli 58 potnikov in mornarjev je najbrže utonilo. Del ladje, katerega se je oprijelo več potnikov, je prignala voda blizu suhe zemlje. Trije potniki in dva mornarja sta splavala na suho.

Parnik je zavozil včeraj na pečine. Vsled megle in nemirnega morja mu ni bilo mogoče talokaj pribiti na pomoč.

Rešilno možstvo s Port Pointa je nekolikokrat z obrežja izstrelilo rešilne vrvi, toda razdalja je bila prevelika. Nato so top prehodo nabili, da je počel. Pet rešilcev je prišlo v največjo nevarnost, ko se je njihov rešilni čoln prevrnil. Kapitlan je splaval na suho, ostale pa je rešila carinska ladja.

Ponesrečeni parnik je opravljal službo med San Francisco in Eureka. V nedeljo je odplul iz zadnje imenovanega mesta.

POLOŽAJ V MEKSIKI. ODHOD NAŠIH VOJAKOV.

Vera Cruz, Mex., 24. nov. — Nad Vera Cruz vzhva zopet meksikanska zastava. Brigadni general Funston je s svojo 6000 mož pehote in mornarice broječo armado včeraj popoldne odšel, in v mesto so prišli vojaki generala Aguilarja. Transportna ladja "Cristobal" je odplula s prvim oddelkom brigade ob 1:50 popoldne.

Izpraznitev mesta se je izvršila gladko. Takoj, ko so ameriški vojaki odšli, so prišli Meksikanci. Prebivalstvo v mestu se je oddahnilo, ko so Carranza čete zasedle mesto. Gen. Carranza pričakujejo tukaj v dveh ali treh dneh.

SIEGEL JE KRIV.

Genesco, N. Y., 24. nov. — Bivši veletgovce Henry G. Siegel je bil spoznan krivim kaznivih dejanj, ter obsojen v plačilo denarne globe \$1000 in desetmesečni zapor. Pregrešil se je s tem, da si je znal z raznimi goljufivimi finančnimi izkazi pridobiti kredit. Siegel je pod jamčevino \$25.000.

KARDINAL CAVALLIERI.

Pariz, Francija, 24. nov. — Iz Benetk brzojavljajo Havas časnikarski agenturi, da je kardinal Aristides Cavallieri, beneški patrijarh, umrl. Kardinal Cavallieri je bil rojen leta 1849 v Chioggia, ter je bil imenovan kardinalom l. 1907. Znan je postal širšemu občinstvu, ko je strogo nastopil proti novi francoski modi ter "tango" plesu.

V ARKANSAS DIVJAJO VELIKI GOZDNI POŽARI.

Edino upanje je izdaten dež, da se plameni še bolj ne razširijo. Little Rock v nevarnosti.

Little Rock, Ark., 24. nov. — Danes zvečer prišla poročila naznanjajo, da v Arkansas še vedno na več krajih divjajo gozdni požari. Škoda je ogromna. Sreča je še, da ni vetrovno, ker bi se s tem nevarnost povečala. V Little Rock danes ni bilo videti več kot dva do tri bloka naprej, toliko je naneslo dima. Edino upanje, da se pogasijo gozdni požari, je izdaten dež.

Little Rock, Ark., 24. nov. — V jugozapadnem delu države Arkansas, ter deloma v Oklahomi in Louisiani je deževalo. Dež je deloma pogasil požare, in največja nevarnost za ta okraj je odstranjena.

Little Rock so plameni že nevarno ogrožali, in treba je bilo najboljšežnejših varnostnih priprav proti tej nevarnosti. V nekem kamnolomu je bilo 57 kaznjencev v največji nevarnosti, da zgorijo. V zadnjem trenutku jih je oborožena straža spravila na varno. Delavnica, kjer so kaznjenci delali, je zgorela do tal. Samo tu je napravil o-genj \$50.000 škode.

ŽIVINSKA KUGA.

Danville, Ill., 24. nov. — Na H. L. Baumovi farmi blizu Sidell, Ill., so postrelili 100 glav broječo čredo, med katero je izbruhnila kuga na gobcu in parkljih.

DAROVI ZA NAJBEDNEJŠE MED BEDNIMI.

Darovali so, Lojze Pikee, Ely, Minn., ... \$— .50
Zadnjič izkazali \$15.05
Skupaj \$15.55
Iskrena zahvala!
Narodni Vestnik.

NARODNI VESTNIK (NATIONAL HERALD)

Owned and published by the SLOVENIAN PRINTING & PUBLISHING COMPANY a corporation. Place of Business: Duluth, Minnesota, 405 W. Michigan Street. NATIONAL HERALD Issued every Monday, Wednesday and Friday; subscription yearly \$2.00.

NARODNI VESTNIK

SLOVENSKA TISKOVNA DRUŽBA, DULUTH, MINN. Izhaja vsak ponedeljek, sreda in petek.

Table with subscription rates: Narodna stanca: Za Ameriko za celo leto \$2.00, za pol leta \$1.00, Za Evropo in Kanado za celo leto \$3.00.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčajo. Denarne pošiljave in dopisi se naj pošiljajo na naslov: "NARODNI VESTNIK", 405 W. Michigan Street Duluth, Minn. Telephone, Melrose 1113.

"THANKSGIVING DAY."

VOJNE ŽRTVE NEKDAJ IN SEDAJ.

Jutri, dne 26. novembra se slavijo povsod Združenih držav ameriški praznik "Thanksgiving Day" — Zahvalni dan. Amerikanci ga slavijo leto za letom, toda po našem mnenju se zavedajo tega dne v prvi vrsti samo vsled tega, ker dobijo na mizo puranovo pečenko — kdor si jo more privoščiti, seveda. Marsikatera delavska družina je vesela, če ima ta dan "corned beef and cabbage". Količko je pa onih, ki sploh nimajo ničesar dati v usta!

Delavstvo v Ameriki se nima za nič zahvaljevati. Splošna in gotovo ne pretirana sodba je, da tako slabih delavskih razmer že dolgo vrsto let ni bilo. V vseh krajih in vseh panogah industrije je opaziti splošno depresijo, ni ne dela in ni zaslužka. Kapitalisti so najprej dolžili demokratsko vlado, da je ta vsega kriva, in potem splošno vojno v Evropi. Naj bodo vzrok že ta ali oni, delavec je občutil breme razmer hujše kot kdaj prej.

Po zaslugi kapitalističnih priganjčev, delavstva nasprotnih listov, skebov itd. je slavil kapitalizem zmago nad zavednim delavstvom v bakrenem okrožju države Michigan. Zastoj so bile vse žrtve, zastoj vse trud in delo. Vseh sredstev oropani delavec se je hočeš nočeš moral dati zopet uklekniti v kapitalistični jarem. Ne smatra se za poraženega, ampak za žrtev razmer, ter gara naprej v upanju, da končno vendar doseže svoj cilj.

V Montani se je posrečila kapitalistom druga peklenška nakana. Videč drugo organizacijo tamošnjega delavstva, ki jim je bila že dolgo trn v peti, so spletkariji pod raznimi pretvezami tako dolgo, dokler niso zanesli spora v delavske vrste in organizacijo razbili. Tudi to ne boode pozabljeno!

Največjo lopovščino pa je učinil kapitalizem v štrajkarskem okrožju države Colorado. Ne samo, da premogarski mogotci ne marajo priznati tamošnjim rudarjem najenostavnejših pravičnih zahtev, so si pozeleli krvi in iz zvali krvoprelitje v Ludlow, ki ostane vsem v trajnem, živem spominu.

Nemogoče je naštetiti vse krivice in zlostavljenja, katerih so bili delavci deležni, priznati pa mora vsakdo, da se nimajo za kaj zahvaljevati na jutrajšnji praznik "Thanksgiving Day", slaviti ga bodo mogli tedaj, ko dosežejo svoje zahteve, ko bodo dobili za svoje delo zasluženo plačilo, in bodo mogli živeti človeku dostojno življenje.

V Evropi uničuje vojna delo človeških rok, požiga in mori. Amerikanski meščanski listi bodo pisali jutri, kako veseli moramo biti, da pri nas ne divja furije vojne, da imamo mir. Pisali bodo, da moramo že iz tega vzroka biti hvaležni, in se zahvaliti za to milost Vsegamogočnemu, ki pa po drugih virih ne pripusti, da bi se brez njegove volje skrivil človeku las na glavi!

Zahvalili naj bi se nadalje za bogato letino, o kateri dobrotah še sedaj nič ne čutimo, zahvalili naj bi se za kdove kaj še. Priznavamo, da bi prav radi slavili: tudi mi ta ameriški praznik, ako bi imeli kaj vzrokov zato. Tako pa žal tega ne moremo storiti, ampak čakati na izboljšanje razmer, na dosego ciljev delavskega razreda, in kadar pridemo do tega, bodemo radevolje in iskreno proslavljali ZAHVALNI DAN!

Ali zahtevajo sedanje velike vojne več človeških žrtev kakor vojne prejšnjih dob? Ker se orožje čedalje bolj izpopolnjuje, bi človek mislil, da! Toda vratislavski kirurg Herman Küttner, ki se je udeležil celo vrste vojn, je dokazal, da temu ni tako. Na izredno krvave zadnje boje na Balkanu se v svojih izjavah v listu "Deutsche Revue" žal ne ozira, pač pa obravnava statistiko vseh ostalih vojn zadnjih 150 let. Ti podatki kažejo, da so znašale zgube na mrtvih in ranjenih v vojnih pohodih pruskega kralja Friderika "Velikega" povprek 26 odstotkov, v vojnah Napoleonovih pa samo 22 odstotkov vojakov, ki so bili v boju. V vojni Avstrije proti Prusiji leta 1866., v kateri je bila avstr. armada potolčena, so znašala zgube najbolj krvavi bitki te vojne, pri Kraljevem Gradcu, samo 16 odstotkov vseh v bitki zaposlenih moči, kar pa je morda pripisati deloma tudi namagnu umikanju avstr. čet. V prusko-francoski vojni leta 1870. so dosegle zgube Nemcev le pri Spicheru in Vignovillu po 15 odstotkov. Ravno toliko so znašale zgube Francozov v obupnem boju pri Sedanu. V vojni z Buri, kki je še v živem spominu, so Angleži zgrubljali poprečno 12 odstotkov svojega moštva, Buri pa mnogo manj. Tudi v nadvse krvavi rusko-japonski vojni povprečne zgube niso presegle 10 do 12 odstotov, niti pri Liaujungu. Le v dvanaestdnevem boju ob reki Šaho in pri Mukdemu so imeli poraženi Rusi okoli 20 odstotkov mrtvih in ranjenih. V odločilnih bitkah pri Magenti in Solferinu, kjer je ba je en dan padlo 15.000 slovenskih fantov (francosko-avstrijska vojna leta 1859.) so znašale zgube povprečno samo 10 odstotkov.

Zanimivo je tudi primerjati številke izgub s količino prebivalstva držav, ki se vojskujejo. Prusija je imela za časa Friderika "Velikega" samo 2 in pol milijona ljudi. Nemčija za dobo nemško-francoske vojne 46 milijonov. V kljub temu so zgubili Prusi pri Pragi dne 2. maja 1757. leta 12.000 mož. Nemci pri Sedanu pa le okoli 8000.

Če se upošteva število prebivalstva, se pokažejo tudi velike zgube v rusko-japonski vojni v milejši luči, kajti Japonska glede svojega prebivalstva morda celo presega Nemčijo.

Kar se tiče ran, pridejo kot prve v poštev rane po infanterijskih puškah, kajti pehota je vedno jedro vsake armade. To se je pokazalo v bojih leta 1866. in 1870. Izredni razvoj topništva ni na tem dejstvu prav nič izpremenil. Ker smo se naučili priti groznim učinkom modernih topov v okom, oziroma se jim izogniti. Profesor Küttner je to opazoval pri predaji Cronjejeve armade v februarju leta 1900. pri gori Paarde. "Angleži so metal," tako pripoveduje, "iz stotin topov, med katerimi so bili težki ladijski noč in dan celo tone železa proti Burou. V taborišču Cronjejevem ni bilo skoro dobiti štirjanskega metra zemlje, ki bi se na njem ne našlo več razpočenih artiljerijskih nabojev. In uspeh! Morda en mrtvec ali ranjenec na vsak angleški top, čeprav je med desetdnevni obstreljevanjem prišel en top na le 34 Burou! Buri so se bili v vsej naglici poskril pod zemljo, kjer so si napravili prave "katakombe" in kjer jim angleški šrapnelj, granate in

lydditne bombe niso mogle do živca! In še danes velja načelo, da prihaja na vsakega ranjenca in mrtveca več kovine, kakor dotičnik tehta."

Drugačno pa je razmerje v državljanskih bojih. V meščanskih bojih med severnimi in južnimi državami Amerike so imeli konfederanci (severne države) 3/4 do 40 odstotkov zhub. Skupna zguba je znašala na mrtvih pol milijona ino. Samo v krvavi bitki pri Gettysburgu dne 2. in 3. julija 1863 so izgubile zedinjene čete (konfederanci) 55.000 mož, južni nasprotniki pa 31.000.

Še strahovitejše je razmerje v modernih bitkah na morju. Rusko-japonska vojna je pač v tem oziru edini zgled ter ni možno nobeno primerjanje s prejšnjimi vojnami, ker se je bojevanje na morju v novi dobi dočela spremeniti. Dandanes se strne v najkrajšem času in na najožjem prostoru razmeroma mnogo ranjenj. Ran vsled strelav iz pušk skoraj ni, največ

moštva ranijo kosi granat in raznih železnih in lesenih razstreljenih delov ladje same. Mnogo moštva se tudi opari in ožge ter dobi rane vsled zračnega pritiska iz sovražnih topov; mnogo se jih o-nesvesti ali zaduši vsled strupenih plinov. Bitka pri Visu je bila odločena v dveh urah, velikansko pokolje pri Čušimi pa, kakor je trdil Togo, v 37 minutah!

Kako izgleda na obstreljanem krovu, je živahno narisal poveljnik angleške križarke "Talbot" po svojih opazovanjih na "Varjagu", kamor je prispel takoj po zadnjih bojih pred Chemulpo. Krov je bil pokrit kakor s točo z železnimi kosi, med njimi so bile odrgane in raztrgane noge in roke ter drugi deli človeških teles. Vmes so ležali pohabljeni ranjenjci v svoji krvi. — Še hujše pa je, če se ladje prezgodaj zažgo, kakor se je to zgodilo "Knjazju Suvorovu", "Oslabaji" in Aleksandru" pri Čušimi.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

ŽIVINSKA KUGA NA GOBCU IN PARKLJIH.

V južnem delu države Michigan in severnem delu Indiane se je zadnje čase v posebno hudi obliki pojavila na živini kuga na gobcu in parkljih. Ta bolezen se je tako razširila po Združenih državah, da je danes v štirinajstih državah Unije proglašena kontumac. Bolezen je ena najnevarnejših živinskih bolezni, in zato je umestno, da se nekoliko podrobneje bavimo z njo, ter navedemo sredstva, da se živina ubrani, te kuge, oziroma se jo ozdravi, kjer se je že pojavila.

Kuga na gobcu in parkljih nastopi navadno skupaj, večinoma ne samo med čredami, ampak v celih pokrajnah. Največ trpi pri tem goveja živina, pa tudi ovce in prašiči, redkokdaj pa konji.

Kuga na gobcu se pojavi v vročino in rdečico v gobcu, ter izločevanjem penete slin; žival nima teka, in ne daje več toliko mleka, ki je zelo slabo in vodeno. Drugi ali tretji dan bolezninastanejo na jeziku ali zobnem mesu rdeče pikle, iz katerih se kmalu razvijejo mehurčki v velikosti lešnikov; napolnjeni so s čisto, vodeno tekočino. Žival izločuje v tem času nenavadno veliko pen, in vsled bolečin ne more žreti; pač pa jo hudo žejta. V kratkem času mehurčki počijo, obolela mesta postanejo rdeča in ranjena, gorenja koža na gobcu pa odpada v celih kosih. Nekaj dni zatem zraste nova koža, živina zopet žre in končno ozdravi.

Kuga na gobcu torej nazadnje ni ravno huda bolezen, ker se v kratkem času sama ozdravi.

Časih nastopi istočasno s kugo želodčni in črevesni katar, tudi vnetje vranice (Anthrax), vsled česar mnogo živali pogine, večinoma pa šele takrat, ko so znaki kuge že čisto izginili, in izgleda živina zdrava.

Kuga na gobcu in parkljih je nalezljiva bolezen, ki se nikdar ne pojavi sama od sebe, ampak se navadno zaneso po prašičih. Kakor hitro se je zanesla bolezen, izbruhnolezen čez kakih 3—6 dni, po neje redkokdaj, časih pa tudi v 24 urah. Enkrat okužene in ozdravljene živali lahko zopet obolijo. Tuimant nastopi bolezen v takemili obliki, da prestane že čez nekaj dni.

Istočasno s kugo na gobcu se pojavi večkrat tudi gnojenje. V kratkem nastanejo veliki mehurji, posebno na ziskih, ki počijo. Pod nastalo krasto se koža navadno hitro zaceli.

Istočasno s kugo na gobcu se pojavi istočasno tudi kuga na parkljih, posebno pri volih. Živina ima mrzlico, žre manj, blato je trdo itd. Potem rada leži, krči noge in hodi zelo previdno ali šepajoče. Razpoka med parklji in krona izgleda otečena in vroča. V kratkem se tvori mehurčki, ki razpočijo in pustijo gnojno rano. V nekaterih slučajih napade bolezen tudi parkelj, da odpade. Živina postane hroma. Ako se je loti istočasno kuga na gobcu in parkljih, uči izkušnja, da nastopi hujše ali na gobcu ali pa na parkljih.

Navadno ni treba zdraviti te živinske bolezni, ker v kratkem sama izgine. Skrajšati časa bolezni

ni mogoče, in razna sredstva jo morejo samo podaljšati. Obolela živina mora imeti predvsem mir, ter dobro nasteljo v hlevu ali na pašu. Mehurčke v gobcu je pustiti na miru, dokler sami ne počijo. Če je gobec zelo ranjen in tako boleč, da živina ne more žreti, je dobro uporabiti sledeče sredstvo: 4 drahme (drams) galuna, ravno toliko modrega vitrijola (blue vitriol), se raztopi v dveh kvortih vode, kateri je pridejati za pest moke. S tem se namaže oboleli gobec 2—3krat na dan. Priporočljiv je tudi med in jesih na poparjenem žajblju (sage) ali mesto jesiha solna kislina (muriacid acid). Ako izločena pena smrdi, je dobro izmiti gobec dvakrat na dan s raztopino 4 drahem klorovega apna (lye) in enega kvorta vode. Ker živina navadno lahko požira, ji je podajati veliko vode z moko, otrobi itd. Kot najboljšo zdravilno sredstvo se je obneslo kafranasto vino (camphorated wine). Majhne koščke kafe je treba dati v vino, da se v njem raztopijo. S tem vinom se izmije vsak dan gobec in parklji po večkrat, in vsaki živali je dati na dan en pint, da ga izpije.

Gnojne bule na koži se ozdravijo navadno same, lahko pa se jih načne in namaže ranjena mesta z oljem ali smetano. Ako nastanejo globokeje gnojne rane, jih je treba izmivati z raztopino galuna in modrega vitrijola; gnoj se mora vsak dan dva- do trikrat previdno iztisniti.

Mleko za kugo obolelih krav je za teleta in mlade prašiče škodljivo, če ne strupeno; tudi za ljudi ni, ter povzroči čestokrat hude bolezni. Otroci morejo po zavzivanju takega mleka oboleti na smrt. Dobro prekuhano mleko pa izgubi te nevarne lastnosti.

Tudi kuga na parkljih ozdravi običajno sama od sebe. Če pa nastanejo globokeje rane, jih je dobro izpirati z raztopino, ki se napravi iz 8 drahem galuna, modrega vitrijola ali klorovega apna v enem kvortu vode. Odlučeni rog se mora odrezati, da ima gnoj prost odtok. "Zdraviti" za kugo na parkljih obolelo živino z mrzlo vodo ni samo brez vsake koristi, ampak celo naravnost škodljivo. Živina ne sme hoditi, ter je na noben način ni rabiti za delo. Dobra, mehla nastelja ali travnati pašniki so za taklo živino.

Preprečiti bolezninimogoče, in kakor hitro se je enkrat pojavila med čredo, napade vse, ker je izredno nalezljiva. Cepljenje ima to korist, da živina bolezen prej preboli. Povzročevalci bolezni niso bakterije, kakor se je dosedaj mislilo, ampak majhna živa bitja. Domnevanje, da se širi bolezen po zraku, je torej napačno.

V tej deželi se je pojavila ta kuga petič, toda še nikdar prej v takšnem obsegu, kakor sedaj. Kakor naznanja nek zdravnik v Niles, Mich., je tam nastopila kuga začetkom meseca avgusta med prašiči. Narave bolezni niso poznali, ter je bila poročana pod drugim imenom v Bureau of Animal Industry v Washington; zato od tam niso ukazali strožjih varnostnih odredb. Okuženi prašiči so bili

prodani v Chicago, in da se je potem tako hitro raznesla kuga po vsej deželi nazadnje ne more biti čudno.

Probate Court Notices.

Order Limiting time to File Claims and for Hearing Thereon. State of Minnesota, County of St. Louis, ss.

IN PROBATE COURT. IN THE MATTER OF THE Estate of JOVAN Kantar, Decedent. Letters of administration having been granted to Joe Marctich. IT IS ORDERED, That the time within which all creditors of the above named decedent may present claims against her estate in this court, be, and the same hereby is, limited to six months from and after the date hereof; and that the 18th day of May 1915, at ten o'clock, A. M. in the Probate Court Rooms at the Court House at Duluth in said County, be, and the same hereby is, fixed and appointed as the time and place for hearing upon the examination, adjustment and allowance of such claims as shall be presented within the time aforesaid.

Dated, Duluth, Minn., November 17th, 1914. S. W. GILPIN, Judge of Probate. Seal, Probate Court, St. Louis County. N. V., Nov. 18, 25, Dec. 2, '14.

Mesnica

najstarejša v Duluthu, se prodaradi starosti lastnikov, ki bi se ra, da podala v pokoj. Mesnica je na najboljšem kraju, ima velik promet ter stalne odjemalce. Za natančnejša pojasnila se je obrniti na lastnike COOKS BROS., 1st Ave. East, Duluth, Minn., ali pa na u. pravo Narodnega Vestnika. (10,22—11-22)

ZNAK DOBRE OBLEKE

DVE VELIKI TRGOVINI DULUTH SUPERIOR

Cena za vse vrste obleke — Obleka za moške in ženske — Najboljše blago po primernih in oštenih cenah.

Kupujte pri trgovcih, ki oglašujejo v našem listu.

THE FIRST STATE BANK OF ELY PRVA DRŽAVNA BANKA, ELY, MINN. se vljudno priporoča za vse bančne posle, kakor tudi pošiljanje denarja na vse strani sveta ter čekovni promet. Ihanilne vloge obrestuje po 3% od sto od dneva vloge. Naša banka je prva državna banka v mestu in je pod strogim državnim nadzorstvom; poleg tega imamo zvezo z obvezano Union Investment Co. iz Minneapolisa, Minn., pri kateri so zainteresirani glavni bankirji iz Chicago in New Yorka, zatorej so Vaše vloge pri nas absolutno varne. DENAR V STARO DOMOVINO pošiljamo vsak dan in naše cene so vedno nizke. Zastopamo tudi najboljšo zavarovalno družbo proti ognju, istotako izvršujemo vsa notarska dela. Pridite k nam zamenjati Vaše čeke ob plačilnih dnevih. — Z nami posluje pretežna večina domačih trgovcev, kateri so tudi delničarji.

PRIPOROČAM rojakom novo urejeno GOSTILNO, kjer imam fine sobe za PRENOČIŠČA S HRANO in brez HRANE. — Postrežba točna. Točim vedno vrsto PASTV PIVO, prodajam fine UNIJSKE SMOKE, kakor tudi dobro vrsto no HORVATOVO ŽGANJE. Za obilen poset se najljubšeje priporočam. Valentin Maci 417 VIRGINIA ST. in FIRST AVE., MILWAUKEE, WIS.

30 DNI NA POSKUŠNJO Podpišite na spodnji kupon Vaše ime in primke in ga pošljite nam, nakar Vam bomo poslali VICTOR GOVOREČI STROJ ali "COLUMBIA" FONOGRAF ter 12 plošč s slov. pesmami PROSTO Poprekeku 30 dni, če Vam ugaja, ga lahko obdržite in plačujete nanj po \$2.00 NA MESEC S strojem vred pošljemo tudi pisano garancijo za 15 let. Ta kupon je dober za vse kraje Združenih držav in Kanade. Izrežite ga takoj in pošljite na naslov: SAUL BIRNS, 117 Second Av., Dept. 47. New York. Victor Columbia. Ime Naslov BERITE IN RAZŠIRJAJTE "NARODNI VESTNIK".

Hitro k petelincu z ostrim očesom. DOBER lovec mora biti mož mirnih živcev in imeti mora svoje mišice pod kontrolo — pripravljen mora biti vedno, da pomeri puško naglo, ako hoče zadeti goloba. To pomeni, da mora biti lovec izkušen, da mora biti pripravljen za vsak slučaj. Zanesti se mora povsem na svoje živce. Tukaj navajamo imena nekaterih najboljših lovecev, kateri kadijo Tuxedo. Oni kadijo radi; vendar nečejo oni kaditi tobaka, ki bi jih vznemirjal. Tuxedo je imel mnogo ponarejalcev; vendar ni kdokoli ni mogel doseči njegove popolnosti kar se tiče kakovosti in vrednosti za kajenje. Tuxedo SE ZAMORE KUPITI VSEPOVSOD. Znamenita zelena škatlija z znamenitim črkami, narejena tako, da gre ravno v žep. 10c Pripravna vrečica, podvlečena znotraj z vodovarnim papirjem 5c V stekleni posodi 50c in 90c. AMERICAN TOBACCO COMPANY.

SLOVENSKO KATOLIŠKO

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE. Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 31. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Prezident: JOSEF PERNEL, Box 95, Willock, Pa. I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa. II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 299 N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN J. IVEČ, 900 North Chicago Street, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Prezident: IGNAČ PODVARNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa. I. nadzornik: JOHN TORNIČ, Box 622, Forest City, Pa. II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa. III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7113 Issler Avenue, Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Prezident: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kansas. I. porotnik: MARTIN STEFANIČ, R. R. No. 2, Pittsburgh, Kansas. II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 169 Victor Ave., Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Prezident: ANTON HOČEVAR, R. F. D., No. 2, Box 11 1/2, Bridgeport, O. I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa. II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku: IVAN TELBAN, P. O. Box 707, Forest City, Penna. Društveno glasilo: "NARODNI VESTNIK".

ei primorani umakniti se, prišla je ruska saniteta in pobrala ranjence, med njimi tudi Vuka; nahaja se v ruski bolnišnici in zdravje se mu vrača na bolje, kakor piše.

Ranjen je bil na severnem bojišču Stanku Jurko, bogoslovec iz Maribora, ki je v začetku vojne vstopil kot prostovoljec v armado.

Trdnjavo Przemysl so branili tudi naši slovenski fantje. Med drugimi posestnik in trdnjavski topničar Fran Ros iz Vučje vasi na Murskem polju, ki je nedavno poslal poročilo svojim domačim, kako so jim Rusi dali mnogo dela.

Za Rdeči križ. "Reichspost" poroča iz Marijinega Celja, da sta prelat in zakladno predstojništvo sklenila, podariti vso zlatino in srebrnino iz zakladnice Rdečemu križu. Izvzeti so le predmeti, ki imajo zgodovinsko in umetniško vrednost.

Smrtna kosa. Sv. Jurij ob Pecnici. Umrli je dne 15. oktobra Friderik Gaube. Radi njegovega mirnega značaja so ga vsi radi imeli. Bil je več let cerkveni ključar. — Iz Leskova. V Veliki Varnici je dne 15. oktobra naglo umrl Tomaž Lesjak, večletni cerkveni ključar ob Sv. Avguštinu. — Sv. Jurij ob Ščavnici. Nagle smrti je umrl dne 17. oktobra kmet Peter Antonič v Okoslavcih. Zjutraj je bil še pri zajuterku, kmalu nato pa so ga našli mrtvega. Bil je star 69. let.

Samomor ženske. Dne 18. okt. popoldne se je zastrupila v Zagrebu šivilja Terezija Fuhrman-Skvorc, stara 25 let in je doma v Rogatu. Nesrečnica je popila veliko množino solne kisline ter je v eni uri v velikih mukah umrla. Motiv samomora je — nesrečna ljubezen.

Samomor. Sv. Jurij ob Ščavnici. Občesnega so našli dne 19. okt. posestnika Alojzija Holca v Krabonošu, ki se je oženil šele minulo zimo. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano.

Velik požar. Sv. Lovrene na Dravskem polju. V ponedeljek 19. oktobra je vso našo vas zadela huda nesreča, dvakrat huda v vojnem času in v jeseni, ko so vsi pridniki spravljani in vsled mobilizacije skoro ni na razpolago zidarjev in tesarjev, sploh delavskih moči. Popoldne ob 4. uri je, baje po krivdi otroka, izbruhnil ogenj pri posestniku Bogmetu ter se, ker so poslopja blizu skupaj, v par minutah razširil na sosednjem Ant. Mlakarja, Ant. Hazenmali in Mih. Predikalka ter uničil gospodarska poslopja, vso krmo in druge pridelke. Na pomoč sta prihiteli domača in cirkovska požarna bramba, ki sta omejili požar, da se ni raztegnil še dalje. Škoda je ogromna.

Cigani so vlomili v Radgona v trgovino Wegschneider in odnesli za 15.000 kron blaga.

Delo pri električni napravi. V Pali se bode zopet v večjem obsegu začelo delo pri električni napravi; delalo bo okoli 500 delavcev.

Zvezdo repatico so minule dni po nekaterih krajih videli. Naše stare manjce pravijo, da je pač res, da nam repatica naznanja vojno. Slučajno so sedaj zadele.

PRIMORSKO.

Iz poštnih službe. Imenovani sta bili za poštni oficijantini Alojzija Veselova za Pulj in Lidija Potočnikova za Rovinj ter poštni pomočnik Henrik Crevato za poštarja v Bujah. V začasni pokoj sta prišla: poštna oficijantinja Marija Karisova in poštar Trifun Bobič.

Nabori na Reki. Reški listi poročajo, da je bilo na naboru črnovojniških obvezancev 823; od teh je bilo 744 potrjenih, nesposobnih pa 79.

V ruskem vjetništvu je praporšček Bazilij Sancin, rodom iz Sednja.

Pogreša se vojak Anton Babič, ki je zadel pri pehotnem polku št. 27. 5. stotnija, in se je udeležil bojev v Galiciji. Po njem pričevuje Valentin Babič, mornar na ladji "Pelikan" v Pulja.

KOROŠKO.

Kolera. Iz Volšperka poročajo, da je v Bayerhofenu, kjer se nahajajo gališki begunci, bolel na samitjih znakih kolere Hylanie Kazkozy z ženo in štirimi otroci vrad. Prišli so iz Galicije. Spravili so jih v Volšperk v bolnišnico v

eddelek za kužne bolezni. Rakoczy je star 35 let, ženi 30, otroci 8, 6, 5 in 2 leti. Kakor se poroča od nerodajne strani, so na ženi res konstatirali azijsko kolero. Stori se je vse potrebno, da se bolezen ne razširi.

Dr. Ludovik Rezaprecht, profesor na celovški bogoslovni, ki je bival dalje časa v Jeruzalemu, se je te dni po čudnih potih in ovinkih zopet srečno vrnil v Celovec.

HRVATSKO.

Schaffer in Hercigonja obojena. Iz Zagreba poročajo: Sodišče je obsodilo trgovska akademia, Schafferja in Hercigonjo, prvega radi poskušenege atentata na hrvatskega bana, drugega radi veleizdaje, na 5, oziroma 8 let težke ječe.

Dopisi.

Aurora, Minn.

Čenjeni urednik: — Dovolite mi mal prostorček v našem delavskem listu, da nekoliko poročam o tukajšnjih razmerah. Z delom se ne moremo nič pohvaliti, in tudi očenjeni nimamo zaslužka, če ni niti za potrebni živež. Celo leto so delali tukaj cementni tlak po ulicah, električno razsvetljavo in druga dela, toda žalibog za nas ni bilo dela, ker so podjetniki dobili delavce od drugod. Za nas se ni nikdo zmenil, s čim se bomo preživljali. Treba bode pri prihodnjih volitvah odločnejše nastopiti, in izvoliti moža, ki bode za nas. Tudi naš policijski načelnik ga pihne, da je veselje. Možakar je pač že star in vsled tega otročji.

Koncem dopisa pozdravljam vse zavedne delavce in delavke širom Amerike, Tebi vrli list pa želim veliko novih naročnikov in predplačnikov.

Ivan Mauser.

Indianapolis, Ind.

Čenjeno uredništvo: — Vsem članom, ki so vzeli potne liste, naznanjam, da smo imeli v nedeljo dne 15. nov. sejo naše postaje št. 68, društva sv. Barbare s sedežem v Forest City, Pa. Na tej seji se je vršila tudi volitev novega odbora, in sicer so bili izvoljeni:

Prezident Frank Cujnik, 716, Nosman Ave, predsednik Fran Lužar, tajnik Frank Zupančič, 709, Holmes Ave., II. tajnik Mihael E. Pavel, blagajnik Martin Česnik, 755 Hought St., zastopnik Joseph S. Zore, zapisnikar Frank Travnar, nadzorniki Ivan Lekše, Anton Gosene, in Josip Sustarič; poslanec Josip Može, straža Anton Prhne, zastavonoše Ivan Mauser, Matija Jakše in Frank Železnik.

Tem potom opozarjam vse člane naše postaje št. 68 v Indianapolis, Ind., da naj vsakdo, ki ima potni list, takoj poravnava račun, čim mu ga pošljem. Vsled slabih časov jaz ne morem nikogar zalagati, in naša postajna blagajna je tudi tako slaba, da moremo ravno plačevati postajne stroške. Kdor se preseli naj mi blagovito naznaniti pravi naslov takoj, da ne pride do kakšnih zmešnjav.

Pozdrav vsem članom in članicam naše slavne organizacije sv. Barbare.

Frank Zupančič, tajnik.

Ely, Minn.

Čenjeni urednik: —

Dovolite tudi meni nekoliko prostora v priljubljenem nam listu "Narodni Vestnik", najprej naznanjam, da se strinjam v vseh oziirih z dopisom, priobčenem v 100. številki tega lista. V resnici je lepo število Slovencev v tukajšnji naselbini in okolici, in kljub slabim časom lahko vsakdo daruje kak majhen znesek v pomoč najbednejšim med bednimi. Pomisliti moramo, kako huda nesreča je zadela našo domovino. Naša dolžnost je, da po možnosti pomagamo olajšati gorje nesrečnikom, ki niti najmanje niso zakrivali svojega žalostnega položaja. Darujmo vsak po možnosti v ta prekornisti in plemeniti sklad. Dasi smo tukaj daleč na severu, upam, da ne bomo zadnji. Sam sem vslabem položaju, vendar pošiljam v prilogi 50c za sklad za najbednejše med bednimi. Upam, da se bodo tudi drugi spomnili svoje dolžnosti.

ZIRA

Plain-End CIGARETTES

10 for 5 Cents

Dva Cash kupona v vsakem zavoju

VSE ZIRA kupone se lahko izmenja za gotovino ali vrednostne predmete Cigareta, ki vas bo zadovoljila

Izgotovljena, da zadosti okusu Slovencev Poskusite eno in nikdar ne boste kadili drugih, ako želite cigareto brez astnika. Napredaj pri vseh prodajalcih.

P. LORILLARD COMPANY New York City

MINER'S STATE BANK

CHISHOLM, - - - MINN.

zopet pošilja denar v staro domovino po sledečih cenah:

Table with 2 columns: Amount (50 kron, 100 kron, 200 kron, 500 kron) and Price (\$ 10.35, 20.50, 41.00, 102.35)

Vse pošiljatve jamčimo.

MINER'S STATE BANK

Chisholm, - - - Minn.

SPOMINJAJTE SE SLOVEN. ZAVETIŠČA V AMERIKI.

Nova "ILIRIJA"

Slovenska naselbina pri Merrill, Wisconsin.

Vsem onim ki se zanimajo za farme; in, ki so nam že pisali, naznanjamo da smo odprtili novo poslopje s pisarno na postaji v Merrill, kjer se lahko vsak zgleda ki si ogleduje zemljo v teh krajih. Kupujte zemljo samo pri večjih industrijskih mestih; tam je bodočnost. Nova naselbina "New Iliria" leži do pet milj od mesta Merrill, z blizu 15000 prebivalci, veliko cvetočim industrij, ki se po celotni dolini ne navadno hitro razvija. Glavna reka države, "Wisconsin river", teče mimo mesta. Izkaz naselbino. Gradite se dve novi železniški progi in več cest v tem času. Eno miljo od naselbine so dve leto stari naseljenci, ki so letos zgradili novo sirarno. Svet je najrodovitnejši v državi; nič peska nič kamenja; zemlja valovita brez vsakega močvirja, s dobrim trdim lesom, ki se lahko proda. Cena samo še za maj in juni \$16. Plačilni pogoji lahki, in po dogovoru. Kdor ne najde vse natanko ko je opisano se mu povrne vožnja. Nobenih knjig in podob. Ne hodite daleč od industrijskih mest v gorde, glejte da bo Vaša zemlja hitro rasla v ceni, kar je mogoče le pri velikih industrijskih mestih s veliko bodočnostjo. Pišite po pojasnila na

ILIRIA COLONIZATION CO., SHEBOYGAN, WIS.

ROJAKI! ORGANIZIRAJTE SE NA POLITIČNEM, DELAVSKEM IN GOSPODARSKEM POLJU. V ORGANIZACIJI JE MOČ IN NAPREDEK VSEH SLOJEV!

FIRST NATIONAL BANKA DULUTH - MINN.

Glavnica - - - - \$500.000. Preostanek in nerazdeljen dobiček - - - - \$1,550.000.

V to banko vlaga država svoje vrednosti.

Obrestni hranilnih vlog se plačujejo od 1 dneva vloge.

F. Dale Cerveny zobozdravnik

MILLER ANNEX Ely, Minn.

NAZNAILO.

— Člane društva sv. Barbare št. 40 KSKJ., naznanjam da se vrši dne 6. dec. t. l. glavno zborovanje, ter volitev uradnikov za prihodnje leto. Vabljeni so vsi člani, da se te seje zanesljivo udeležijo. Začetek ob 10. uri popoldne. — John Povsha, tajnik. (11-30-14).

\$1.00 Cenik za šito in knjige pošljemo na zahtevo zastonj. KNJIGOTRŽNICA ŠOJAT & JURKOVICH Box 418 DULUTH, MINN.

ZA SVOBODO IN LJUBEZEN

ROMAN Z BALKANA.
Spisal Marko Stojan.

(Dalje.)

Zdajci pa je zagledal bližajočo se postavo; hotela se je potuhniti, meneč, da prihaja čuvar... Toda mahoma je spoznal komito Damjana; skočil mu je naproti in zahropel, ves mrtev od skrbi:

"Kako, Damjan! Ti si! Ali si videl mojo žen?"

"Videl, je odgovoril Damjan nekako obotavljaje. "Glej, obvezala mi je glavo."

"In kje je zdaj?" je zastokal stari, sluteč nesrečo po četnikovem glasu. "Damjan, za Boga mileda! Kje je moja stara?"

"Poslušaj, Uroš..." Damjan ga je prijel pod pazduho, kakor bi ga hotel podpreti, da se ne zgrudi od strašne novice. "Poslušaj... ni ji dobro..."

"Kaj se je zgodilo?" je jeknil Uroš in si zakril obraz z rokami. "Gorje mi... ni me varala moja slutnja!..."

"Glej, Uroš, vsakomur je sojeno... saj ves, vsem nam udari enkrat ura... Ne žaluj, siromak; napak sem rekel, da ni dobro tvoji ženi: njej je zdaj boljše nego nama dvema..."

Starec je zaihtel tiho in presunljivo; vsa njegova postava je vzdrgotala v hudi bolečini duše.

"Misli sem si!..." je jeknil v presekanih stavkih. "O, da bi požrla zemlja te razbojnik!... Da, slutil sem; zmanjkalo je stare ujede... Arnavtke, ki je prišla z njimi... Kje je ona zdaj? Gotovo je tudi kaj pomagala... In ko sem prilezel iz hiše... ni bilo straže nikjer... Kako se je zgodilo? Povej brate, rotim te pri živem Bogu!..."

"Arnavtka in stražnik sta plačala svoje delo z življenjem," je odgovoril komita Damjan z resnim glasom. "Storil sem, kar sem mogel, da osvetim tvojo ubogo ženo... rešiti pa mi je, žal, ni bilo mogoče..."

In počasi, z vso mogočo opreznostjo in prizanesljivostjo, ki se je človek ne bi nadejal v tej trpkii četniški duši, mu je povedal žalostno zgodbo.

Uroš, ki so mu drle brez prestanka debele solze po obrazu, si je potegnil naposed z rokavom preko oči, prijel Damjana za roko in zaprosil:

"Pelji me k njej, brate... daj, da jo vidim!..."

"Premagaj se, ubožec... umiri se prej! Vdaj se v voljo božjo, poprosi Gospoda moči; zdaj bi te gotovo še premagala bolečina. In to se ne sme zgoditi: ali se ne zavedaš, kako resna je minuta?"

"Akc veruješ v Boga, pelji me k njej! Mari imaš srce od kame-na?..."

Videč, da ne gre drugače, je odvedel Damjan starca na kraj, kjer je ležala njegova umorjena žena poleg trupel obeh arnavtskih zverii.

In ob pogledu na njeno lice, spačeno v krču nenadne smrti, je zajokal Uroš s strašnim, blaznim starčevskim plačem ter se vrgel nanjo z razprostrtimi rokami. Damjan se je skoraj razjel nad njim; priskočil je in mu tiščal roko na usta, dokler mu ni dopovedal, da mora krotiti svojo bol, če se noče izdati Arnavtom, ki počivajo v hiši, in pokvariti vse.

Nato se je vrnil na točko, od koder je mogel opazovati vhod; spotoča je majal z glavo, razmišljaje o ovdovelem Urošu in premaguje sočutje, ki ga je grabilo za srce. Silna žalost starčeva je bila nekaj nenavadnega v teh krajih, kjer dela krutost življenja tudi sreča traja in brezutnejša; toda Uroš je bil sivec blizu groba, in njegova stara — edina duša, ki je ostala ob njegovi strani do današnjega dne. Damjan je čutil grozo, ki ga je morala popasti pred to strašno samoto in zapuščenost jo na večer življenja, in rad bi bil počakal pri njem ter ga tolažil, kakor bi le vedel in znal — če ga ne bi bila klicala važnejša naloga: čuti in paziti, da se ne zgodi še večje gorje.

Zdani se je bilo medtem popolnoma; vsak čas so se morali pokazati razbojniki in nadaljevati svojo pot.

Damjan ni dvomil, kaj mu je storiti. Vedel je, da se sam ne more spustiti z njimi v boj; misel ustavitii jih, ako se odpravijo pred prihodom naših prijateljev, je bila blaznejša od blaznosti same. Ni se smel izpostaviti gotovi pogubi, zakaj sneg je padal zdaj na debelo, zagrinjaje skoraj v trenutku vsako vidno sled; nagla in pravočasna rešitev je zahtevala po tem takem nekoga, da sledi razbojnikom za petami.

Rad bi bil poklical Uroša in mu naročil za ta slučaj, kakšno naj obvesti rešitelje, kadar dosepejo.

Toda obupani stari se očitno dolgo ni mogel ločiti od mrtve žene.

Mesto, kjer je stal Damjan, je bilo dokaj ugodno in dobro zavarovano za kupom klad, ki so čakale sekire. Toda bilo je prebližujoče hiše; umikaje se od tod, je bil izpostavljen kroglam Arnavtom... In bogme, tudi Uroša je bilo treba spraviti proč, saj je bilo gotovo, da mu tolovaji ne bodo milostni, ako ga dobe v svoje pesti.

A vendar se Damjan ni mogel ganiti z mesta; čuden strah, da se zgodi v tistem hipu nekaj nepopravljivega, mu je priklepal noge.

Njegova naloga je bila res pretežka za enega samega človeka.

"Bože, daj, da pridejo kmalu!" je vzdihnil iz dna globine svojega srca.

Takrat pa je začel poleg sebe korake v snegu; vroč, razburjen dih mu je bušil v uho. Gazda Uroš je bil pobral puško mrtvega Arnavta, oborožil se z njegovim jataganom in se vrnil k četniku.

Njegove oči so se lesketale v čudnem, blaznem vzhviženju.

"Poslušaj, Damjane," je šepnil tiho, "vsi so še notri. Dajva, zapaliva hišo; kdor pogleda vum, ga ustreliva... Naj se speko kakor pogubljeni v peklui!"

"In in dve nesrečnici z njimi!" je vzkliknil četnik polglasno, ves preplašen. "Ali si nor?"

Še tega mu je manjkalo! Krotiti povrhu težavne naloge še siromaka, ki ni vedel v svoji žalosti, kaj počenja in govori!

Instinktivno je iztegnil roko, kakor da ga hoče pridržati poleg sebe.

"Čuj stari, tu ne moreva ostati: ne ubeživa jim odtod! Ali vidiš ono gromovje... tam, na bregu! Hitiva tja gor; tam sva skrita in lahko opazujeva na vse strani. Spotoma ti razložim tvojo nalogo..."

Prekinil se je mahoma, kakor da mu je nevidna moč odsekala besedo.

Napel je vid in sluh: oko je nameril proti hiši, prislutnil je drugam...

Med vrati Uroševe krčme se je bila pojavila zagorela, divja glava enega izmed spremljevalcev Alija Kemala. Arnavt je iztegnil vrat kakor volk, ki voha na vse strani. Očitno se mu je zdela odsotnost stražnika skrajno sumljiva...

Na uho pa je udarjal Damjanu šum, ki ga je prešinil z iskro radosti; bilo je kakor topotanje konj po sneženi cesti... zamolklo, komaj slišno, a vendar vse bližje in bližje...

Če so to tovariši! Morda so dobili kje konje in hite na njih... morda prihajajo baš ob pravi uri!...

Ni se mogel premagati — ozrl se je, pozabivši čisto na zmedenega gazdo Uroša. Njegove oči so se zarile v snežena dalja, izkušaje predreti belo valovje, ki je pljusvalo z neba in odevalo tudi že njiu s svojim hladnim prtom.

(Dalje prihodnjiti.)

KORISTNA UPORABA POSNETEGA MLEKA.

V mlekarnah ali sirarnah čestokrat ne vedo prav, kaklo bi porabili posneto mleko, da bi v resnici kaj zaleglo. Kakor hitro se posname mleko, tudi v najboljšem ni več dosti maščobe. Posneto mleko farmerji navadno zopet vzamejo domov.

Doma ga pa skoraj nikdar pravilno ne uporabljajo. Popolnoma napačno je dajati tako mleko za pitanje prašičem.

Pitaji je treba živino samo z maščobami, ogljikovimi hidrati, torej s škrobno moko itd. Kdor pita z beljakovino, ne bo delo dobrih uspehov.

Posneto mleko je brez maščobe, in edino redilno sredstvo obstoji v sladkorju, ki se pa hitro izpremeni v mlečno kislino, ako mleka takoj ne prekuhamo. Za rejo torej posneto mleko ni, kar nam praktične izkušnje že dolgo dokazujejo.

Posneto mleko je pa izvrstno za delavno, brejo ter mlado živino. Vzrok je pa sledeči: Za mlado živino za pitanje vsake vrste je sol in apno v posnetem mleku le breme. Za brejo živino so pa ravno te snovi velike važnosti, ker jih odvezemajo lastnemu telesu za novi rod. Treba ji je torej te potrebne snovi dovajati, ker tvoriyo kosti in mišice, da svojih preveč ne izčrpa. In ravno posneto mleko ima te snovi.

S podajanjem posnetega mleka breji živini dosežemo, da ostane njen kostni in živčni ustroj nasičen s solino, in živali ne obnemorejo. Mlada živina pa se zopet okrepi s posnetim mlekom. Lastnosti ki so potrebne za poznejšo delavno živino, dobimo s podajanjem posnetega mleka.

Nasprotno pa močne kosti in živahen živčni ustroj za živino za rejo ni nobene vrednosti, ampak prej v škodo. Živina za rejo (pitanje) mora imeti fine, melhke kosti. — V mlekarnstvu je tedaj posneto mleko dajati breji živini ter onim mladim živalim, ki so za poznejši čas namenjene za delo. Dajati posneto mleko živini za rejo je popolnoma brez vsake koristi.

PONESREČEN NAPAD NA TVORNICO 'ZEPPELINOV'.

Friedrichshafen, Nemčija, 23. nov. — Čuječnost Nemecev je preprečila, da bi se posrečil poizkus treh angleških letalcev, razdejati tukajšnje tvornice Zeppelinovih zrakoplovov. Angleške letalce so opazili ob dveh nad Kostanco. Oblasti v Friedrichshafen so bile telefonično obveščene, in te so pripravile vse potrebno za sprejem nevarnih gostov. Ko so se pojavili letalni stroji visoko gori v zraku, so začeli delovati topovi za zrakoplove in strojne puške. Angleži so nekaj časa krožili nad lopo za balone, ter so vrgli doli šest bomb, od katerih sta padli dve blizu glavnega poslopja. Dve drugi bombi sta padli v mesto, ubili nekoga moža, ramili eno žensko ter napravili precejšnjo škodo.

Eden angleških letalcev je bil tako drzen, da se je spustil prav nizko doli. Krogle strojnih pušk so pa prebuhkale posodo za gazolin, da se je moral letalec spustiti na tla. Letalec, poročnik Briggs, je vrgel proti lopi še prej tri bombe, toda je cilij izgrešil. Ko je prišel na zemljo, je potegnil samokres, toda v kratkem so ga uslužbenice Zeppelinove tvornice razorožili. Pri tem je bil drznež ranjen na glavi. Ostala dva letalca sta ušla.

MEDNARODNA PARADA BRODOVJA V PANAMI.

Washington, D. C., 24. nov. — Na povabilo tajnika mornarice za udeležbo mednarodne parade brodovja iz Hampton Roads v San Francisco skozi Panamski prekop, je prišlo do sedaj še malo definitivnih odgovorov. Nobena vlast se ni javila, če bo držala pred vojno damo obljubo. Avstrija je odklonila udeležbo, ravnotako Grška, Švedska, Columbia in Nizozemska. Japonci so odgovorili, da pod sedanjimi razmerami ne morejo ničesar obljubiti. Iz Nemčije, Chile, Brazilije in Kitajske ni še nobene odgovora. Portugalska pošle dve ladji, in tudi Španska bo de zastopana.

DOPISL.

(Nadaljevanje na 3. strani.)

čevlje pod njim. To je bil rojak Frank Antončič, doma iz Starega Trga pri Ložu. Ta je bil ves razmesarjen. Ostavil je vdovo s petimi otroci. Antončič je bil član društva sv. Sreca Jezusa, JSKJ., in društva sv. Lovrenea SHZ.

Tretji je bil Ivan Homer, doma od Kamnika. Bil je neoženjen ter član društva sv. Antona Padovanskega KSKJ. Tukaj ima enega brata, ki je pred nekoliko enim mesecem ponesrečil, ter se še zdaj nahaja v zdravniški oskrbi.

Četrti ponesrečenec je Gideon Oinonnen, rodom Fine. Temu je pred tremi meseci znorela žena, ter mu pustila sedem nedoraslih otrok. Najstarejši je star 13 let. Tako so zdaj sirote izgubile še očeta. V resnici žalostno.

Peti je bil Ferdinand Antončič, doma iz Roba pri Velikih Laščah, član društva sv. Lovrenea SHZ. in društva Katoliških Borštinarjev. Poročen je bil komaj osem mesecev.

Zadnji ponesrečenec je Gregor Floridan, rodom iz Primorskega. Bil je član društva Katoliških Borštinarjev, ter zapuščal ženo z enim otrokom. Tega so dobili zdajnjega na površje, in sicer 20. novembra. Pogreb ponesrečenec je bil naravnost velikanski, vsakemu se je milo storilo, ko je videl nesti žrtve te katastrofe k zadnjemu počitku. Upajamo, da ostane ta do sedaj največja nesreča na Ely-samljena.

Rešeni rojak Skufca pripoveduje, da je mislil skrajja, da se je zgodila kakka malenkost. Slišal je neko mrmranje, toda vsega se dobro ne spominja. O nevarnosti se je prepričal šele tedaj, ko ga je tako prišlo za nogo, da si ni mogel več pomagati. Kasneje se je onesvestil, ter je vseh 96 ur do rešitve preležal v nezavesti. Bolečin, pravi, da ni občutil nič, in jih tudi sedaj nima. Nogo so mu pod kolonom že dvakrat odrezali, in če ne nastopi zastrupljenje krvi, bo ozdravel. To mu tudi vsi iskreno želimo.

V kratkih so se morali tukaj trije rojaki in rojakinje podvreči operaciji, in sicer Ivan Tekave radi revmatizma, Alojzija Košorok radi slepiča, kakor tudi soproga znanega rojaka Frana Veranča, Amalija Veranč. Želimo vsem kmalošnjega okrevanja.

Konec dopisa pozdravljam vse rojake in rojakinje širom Amerike, Tebi vrli list pa želim mnogo novih naročnikov in predplačnikov, da bi čimprej postal dnevnik. Pikec Lojze

RAZSTRELBA DINAMITA.

Burlington, Ia., 22. nov. — Pri eksploziji dinamita je bilo ubitih četrto delavcev, ki so bili zaposleni pri vladnih delih 20 milj severno od tukaj.

POKVARJENA JAJCA.

Chicago, Ill., 22. nov. — V soboto so tukaj na ukaz oblasti pokončali 90,000 jajc, katere so spoznale za slabe.

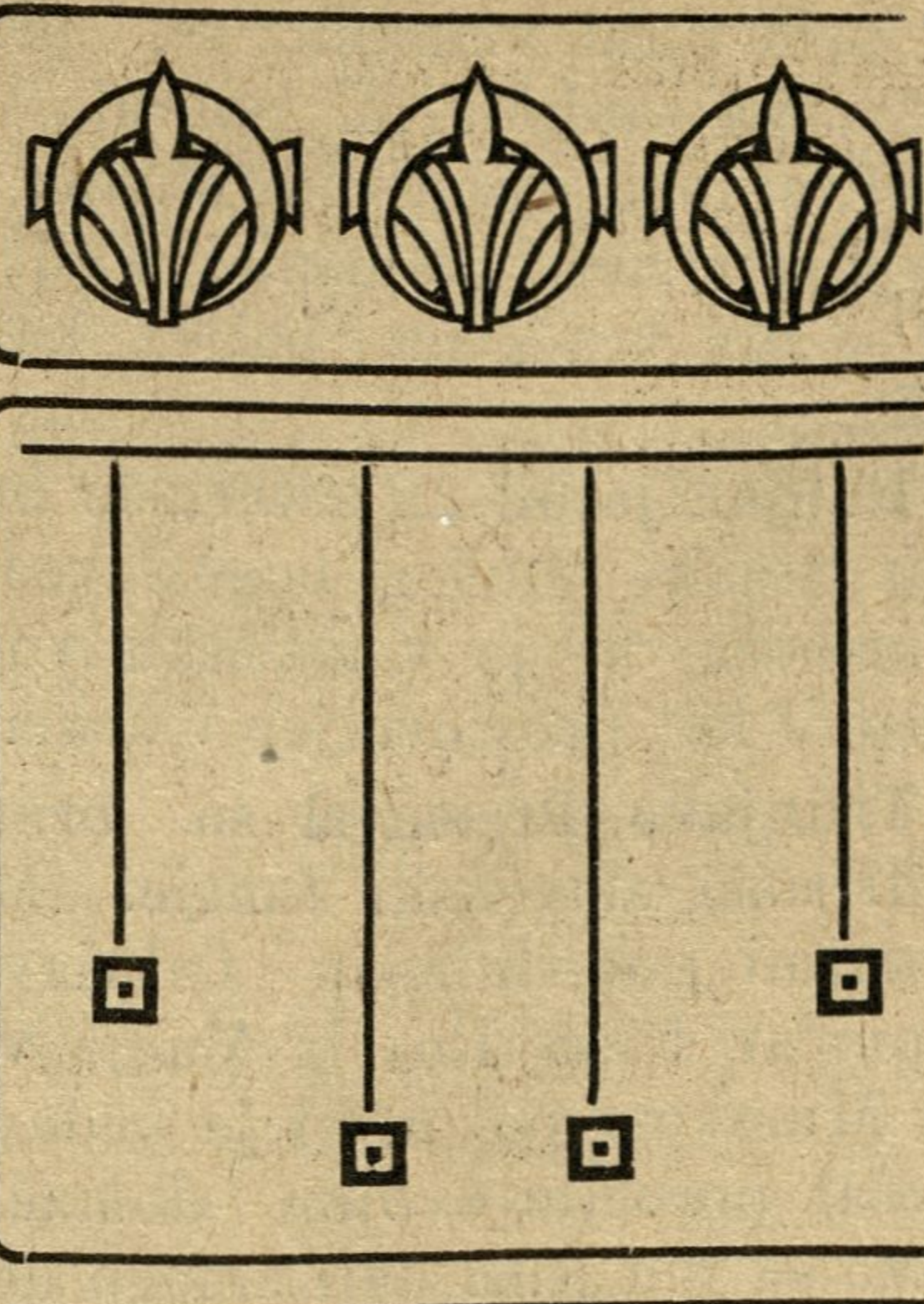
MIROVNI POSREDOVALEC?

New York, N. Y., 24. nov. — Danes dopoldne je dospel sem iz Christiansand posebni poslanec švedskega kralja, Peer Ostberg. Vročiti ima osebno poslanico kralja Gustava tukajšnjemu švedskemu poslanstvu. Poslanica je tako važna, da je niso hoteli zaupati kablu.

KNJIŽEVNOST.

Ameriški družinski koledar za leto 1915. — Prejeli smo Ameriški družinski koledar za leto 1915, katerega je izdala in založila Jugoslovanska Delavska Tiškovna Družba, Chicago, Ill. Koledar je v resnici tako po vsebini, obliki in slikah krasna knjiga, katero moremo priporočiti vsakemu zavednemu delavcu. Koledar je trdo vezan, ima 192 strani, ter stane 35c. Naroča se pri upravi "Proletarca", 4008 W. 31st St., Chicago, Ill. — Toplo priporočamo!

SPOMINJAJTE SE OB RAZNIH PRILIKAH SLOVENSKE GA ZAVETIŠČA V AMERIKI

Najmodernejša slovenska tiskarna v Ameriki

ZAROTA PROTI SULTANU.

Iz Bukarešta brzojavljajo, da je bil v Carigradu nameravan napad na sultana, in da so vsled tega bile izvršene aretacije. Med aretovanici se nahajajo mnoge odlične osebe. Govori se, da je v zaroto zapleten tudi najstarejši sin Abdul Hamida.

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR za leto 1915

izvanredno zanimljiv ter vsebuje med drugim številnim čtivom tudi znamenito razpravo načelnika tajne službe Združenih držav Williamama J. Flynna:

"Črna roka in uje delovanje"

Ker je vsled uvedbe paketne pošte poštnina za Koledar različna, veljajo za posamezne države sledeče cene:

Koledar stane 30 centov s poštnino vred za sledeče države:

Connecticut, Rhode Island, Delaware, District of Columbia, Maryland, Massachusetts, New Jersey, New York, New Hampshire, Ohio, Pennsylvania, Vermont.

Koledar stane 35 centov s poštnino vred za sledeče države:

Alabama, Maine, Florida, Georgia, Arkansas, Illinois, Indiana, Louisiana, Iowa, Oklahoma, Kentucky, Kansas, Michigan, Minnesota, North Dakota, South Dakota, North Carolina, South Carolina, Nebraska, Tennessee, Virginia, West Virginia, Wisconsin.

Za še bolj oddaljene države stane Koledar 40 centov s poštnino vred. — Te države so:

California, Washington, Oregon, Nevada, Arizona, Colorado, New Mexico, Wyoming, Utah in Idaho.

V naši podružnici Frank Saksler, 6104 St. Clair Ave., Cleveland, O., pri Balantu v Barbortonu, O., in pri Frank Lebenu v Forest City, Pa., se prodaja naš Koledar po 30 centov.

Kdor naroči Koledar, naj se opira na te cene. — Naročite ga pri

SLOVENIC PUBL. CO.

82 Cotlandt St., New York, N. Y.

Posebna ponudba zastoj!

Samokres, britev in jermen za britev. Največja dosedaj nudena prilika.

Mi moramo prodati našo zalogo pravih ameriških urek. Za dobo 30 dni dajemo popolnoma ZASTONJ z vsako uro 1 priročn, fino ponikljen samokres na sedem strelcov, vreden \$5.00, fino britev starega kova v vrednosti \$2.00 (garantirana), ter najboljše vrste jermen za britev, vreden \$1.00. Vse te predmete, vredne \$8.00, dobite popolnoma zastoj z nakupom na amerišanske ure, ki je garantirana 20 let, in krasno gravirana. Vredna je \$15.00, mi jo damo za samo \$5.95. Blago razpošljamo povzetju, z dovoljenjem, da je prej pregledate. Ako niste s pošiljativjo zadovoljni, jo vrnite, in mi plačamo vse stroške. Mi prevzamemo vse riziko. Ne pošiljajte denarja. Samo naročite, da pregledate, in ako ste zadovoljni, plačajte ekspressni družbi \$5.95 za vrednost \$23.30. Naznanite nam, ako hočete možko ali žensko uro. Napišite natančno Vaš naslov v angleškem jeziku.

CARROLL-CUTLER & CO., Dept. 145. CHICAGO ILL.

Tiskarna Narodni Vestnik

405 West Michigan Str., Duluth, Minn.

Izdelujemo vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari lično, ceno in točno. Tiskovine za društva v eni ali več barvah naša posebnost. Pismeni papir in kuverte izdelujemo jako okusno. Poskusite naše delo. Mi jamčimo zadovoljnost.

Unijska tiskarna.

You'll Never Regret Traveling on the "Soo"
Courteous Trainmen, Modern Steel Framed Trains With Every Convenience, On Time To

Milwaukee and Chicago

TICKET OFFICES J. P. GEHREY - D. P. A. DULUTH
DULUTH-SUPERIOR ST. & 6th AV. W. SUPERIOR - 823 TOWER AV.

\$1.00 FINE

Miners National Bank,

EVELETH, MINN.

Kapital, preostanek in delniška odgovornost

\$74,000.00

Posiljamo denar in prodajamo parobrodne liste na vse strani sveta.

Mi vas zavarujemo v zanesljivih družbah.

Poselite nas.

AVSTRIJSKI JUNAKI! VOJNO ODLIKOVANJE.

Od nekdanj so Slovenci poznani kot pravi junaki v vsaki vojski, posebno so se sedaj izkazali, ko se borijo kakor lev, umirajo kakor junaki. Veliko teh junakov je prejelo visoka odlikovanja, sedaj pa smo tudi dobili posebne vrste spominke izdelke. Največje spominke delo so: Spominski vojni žepni noži, z napisom Avstrijski junaki, 1914. To je napis na eni strani, na drugi strani pa je silka slovenskega vojaka in kolajna vojne hrabrosti. To so krasni spominski noži s tremi finimi jeklenimi glinami, ki so kras vsakega rojaka. Vsak naš rojak naj bi imel ta krasen spomin, ki ga bo lahko na lila spominjal junakih bojev naših bratov. Posebno primerno darilo je ta elegantni nož k godu, rojstvenemu dnevu ali za božične praznike in tudi za vsako drugo priliko. Kdor hoče imeti ta krasni spominček in zeno najboljši nož za vsakodnevno rabo, ta naj piše še danes na nas, da mu enega pošljemo. Dobili smo jih že gotovo številno in lahko je, da bodo v kratkem času razprodani. Cena je samo dva dolarja. Ako pa bi hotel kdo imeti na lističah urezane še svoje ime, naj nam to pri naročitvi posebej omeni. To ne bo stal nič več. Denar pošljite po pošto, order ali pa v denarju. SLOV. KNJIŽARNA, 535 Washington St., Milwaukee, Wis.

ADRESAR SLOVENSkih TRGOVIN.

MINNESOTA

HELO PRIJATELJU!

Kadar si te turo mahek, oglasi se v gostini "Avstria" (Anchor Bar) na 311-3 Ave. Hibbing, Minn. John Povsna, lastnik.

MATH. VIDAS

slovenska trgovina na Centennial ja jakom in slovenskim gospodjem mesto Biwabik in okolice pripravila svojo lepo urejeno in bogato zalogo GEODELSKE TRGOVINE. V zalogi imamo običnana "Crema" moko, kakovostno krmo za živino, čene smerni koruzo, mrvno in slamo, kakor vse potrebne soli. Naročila se dostavljajo tudi na dom. Za mnogobrojne obiske in naklonjenost, se v bližini poruča Math. Vidas, slovenski trgovec, Biwabik, Minn.

JOŽEF SEKULA,

trgovec z oblačili, Aurora, Minn., naznanja cenjenemu občinstvu, da je znižal cene na zimskem blagu. Prepričal zalogi tudi drugovrstno blago. Prepričajte se o blagu in cenah predne kate, pite drugje.

LJUBO BOGICEVICH,

704 Park Building, Duluth, Minn., priporoča Slovencem in Hrvatom za vsakega trgovca, pooblastil, kupnih pogodb, voljaški profeni listi. Posreduje pri družabnih sinajih poškodb.

MARKO MAROLT,

gostilničar, Minn., se priporoča rojakom Slovencem in Hrvatom v mnogobrojnih cen in bratom Hrvatom v kateri je vedno dobil sveže pivo, dobro vino in razne likerje. Vsak Slovan dobrodošel.

PETER MADRONICH

VATSKI POGREBNIK, 415-4th St. Duluth, Minn. Se priporoča vsakemu jakom. Tel. Res. 313; Livy 188.

MAT. D. LIKOVICH

trgovec, Minn., se priporoča Slovencem in Hrvatom za izvrševanje raznih poslov, spadajočih v notarsko stroko.

JOHN BARICH

SOUTH BRIDGE, Minn., največja trgovina v Gornjem Michiganu. Prodaja vsake vrste blaga. Prodaja vozne listke za vse predele, sice črte ter pošilja denar v stare do minovo po dnevnem kursu.

Prodajam

Belo vino sodček po \$35.00
Rudeče " " " 25.00
Tropinovo žganje, galona 2.50

Naročilu je priložiti gotovi denar ali pošto nakaznico.
Z veseloštopovanjem

A. W. EMERICH,
vinska trgovina in distilacija žganja.
16205 St. Clair Avenue, Collinwood Sta. CLEVELAND, OHIO.